

Bryssel 31.1.2019
COM(2019) 37 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**Vuosikertomus Euroopan unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden
täytäntöönpanosta vuonna 2017**

{SWD(2019) 12 final}

MAAILMANLAAJUISET SITOUKUKSET

Euroopan unioni (EU) edistää yhdennettyä lähestymistapaa, jossa kaikki EU:n ja sen jäsenvaltioiden saatavilla olevat välineet yhdistetään entistä rauhanomaisemman ja vauraamman maailman luomiseksi. Eurooppa ja koko maailma kohtasivat edelleen vuonna 2017 merkittäviä haasteita. EU vastasi haasteisiin kattavasti politiikkojensa ja välineidensä koko kirjolla käyttäen diplomaattisia ja taloudellisia sekä turvallisuuteen, kauppaan ja kehitykseen liittyviä toimia sekä humanitaarista apua. Toteutettuihin kriisitoimenpiteisiin sisältyi tukea kaikissa merkittävässä meneillään olevissa kriiseissä ympäri maailmaa, myös toimintoja kymmenessä 'vähiten rauhallisessa' maassa¹.

EU vahvempuna maailmanlaajuisena toimijana

EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian² täysimääräinen täytäntöönpano käynnistyi vuonna 2017. Globaalistrategiassa määritellään EU:n keskeiset edut ja periaatteet sen toimintaa varten ja esitetään näkemys EU:sta uskottavampana, vastuullisempuna ja reagoivampana toimijana maailmassa.

EU jatkoi nykyisiin humanitaaristen kriisien, kuivuuden ja turvattomuuden aiheuttamiin suuriin haavoittuvuuksiin puuttumista rahoittamalla operaatioita yli 2,2 miljardilla eurolla yli 90 maassa EU:n ulkopuolella. EU ja sen jäsenvaltiot ovat yhdessä edelleen maailman suurimpia humanitaarisen avun antajia.

EU ja sen jäsenvaltiot ovat maailman suurimpia virallisen kehitysavun (ODA) antajia, ja niiden osuus on yli puolet maailmanlaajuisesta virallisesta kehitysavusta. Yksin Euroopan komissio maksoi yli 13,34 miljardia euroa virallista kehitysapua vuonna 2017.

EU:n globaalistrategian täytäntöönpano turvallisuudessa ja puolustuksessa eteni nopeasti ja merkittävästi puolustuksen koordinoitun vuotuisen tarkastelun (CARD)³, sotilaskriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavaran (MPCC)⁴, Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelman ja EU:n ja Naton yhteisen julistuksen sekä pysyvistä rakenteellisesta yhteistyöstä tehdyn sopimuksen (PESCO)⁵ täytäntöönpanossa.

EU:n globaalistrategiassa tunnustetaan monenvälisyyteen perustuvan kansainvälisen järjestelmän merkitys. EU:n ja Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kumppanuus on välttämätöntä rauhan ja turvallisuuden luomisessa. Afrikan unionin, EU:n ja YK:n ennennäkemättömällä kolmenvälisellä Libya ja muuttoliikettä koskevalla yhteistyöllä on määrä edistää vahvistettua yhteistyötä laajempien rauhaa ja turvallisuutta koskevien toimien yhteydessä. Sahelin alueen G5-maiden yhteisten joukkojen käyttöönoton tukeminen osoittaa myös, että on tärkeää investoida maailmanlaajuiseen ja alueelliseen turvallisuuskumppanuuteen.

Kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus ja kestävä kehityksen toimintaohjelman 'Agenda 2030' täytäntöönpano

---

¹ Global Peace Index 2017, Institute for Economics and Peace.

² <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/36453/coordinated-annual-review-defence-card_en

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/27763/military-planning-and-conduct-capability-mpcc_en

⁵ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34226/permanent-structured-cooperation-pesco-factsheet_en

Uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus⁶ allekirjoitettiin kesäkuussa 2017 puheenjohtajavaltio Maltan julkilausuman muodossa neuvoston ja jäsenvaltioiden, parlamentin, komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan puolesta. Uusi konsensus on EU:n vastaus kansainvälisen yhteistyön ja kehitysyhteistyön maailmanlaajuisiin suuntauksiin ja haasteisiin, ja se yhdenmukaistaa EU:n ulkoiset toimet YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman (Agenda 2030) ja sen kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa.

Agenda 2030 -toimintasuunnitelma on jäsennelty viiden P:n ympärille (ihmisiä (people), planeettaa (planet), vaurautta (prosperity), rauhaa (peace) ja kumppanuutta (partnership) koskevat tavoitteet), ja näiden pohjalta konsensuksessa esitetään tasapainoinen ja yhdennetty lähestymistapa kestävän kehityksen taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristöä koskevaan ulottuvuuteen.

Ulkoisen investointiohjelma

EU:n kunnianhimoisen ulkoisen investointiohjelman⁷ täytäntöönpano käynnistyi vuonna 2017 sen jälkeen kun Euroopan kestävän kehityksen rahastoa (EKRR) koskeva asetus tuli voimaan syyskuussa. Ohjelman 4,1 miljardin euron rahoituksella (2,6 miljardia euroa yhdistämiseen ja 1,5 miljardia euroa takuisiin) pyritään saamaan käyttöön yhteensä 44 miljardin euron investoinnit Afrikassa ja EU:n naapurialueilla viiden 'investointi-ikkunan' kautta, jotka kattavat kestävän energian ja yhteenliitettävyyden, mikroyritysten ja pienten ja keskisuurten yritysten rahoittamisen, kestävän maatalouden, maaseudun yrittäjät ja maatalousyritykset, kestävät kaupungit ja kehitystä edistävän digitalisoinnin.

Ulkoisen investointiohjelman hyväksyminen edustaa uuden aikakauden alkua EU:n ulkoisissa toimissa, sillä siinä kannustetaan yksityistä sektoria osallistumaan tulosten aikaansaamiseen laajempien maailmanlaajuisten poliittisten tavoitteiden osalta.

Parempi yhteistyö EU:n jäsenvaltioiden kanssa

Kehityspolitiikkaa koskevassa yhteisessä konsensuksessa EU:n toimien ytimessä on yhteinen ohjelmasuunnittelu. Sillä pyritään parantamaan yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa Agenda 2030:n täytäntöönpanossa. Yhdistämällä resursseja ja valmiuksia yhteisellä ohjelmasuunnittelulla lisätään eurooppalaisen kehitysyhteistyön ja ulkoisten toimien yhteisvaikutusta ja näkyvyyttä.

EU:n yhteisen ohjelmasuunnittelun prosessien riippumattomassa arvioinnissa⁸ todettiin toukokuussa 2017, että toiminta on lisännyt EU:n, jäsenvaltioiden ja muiden kehityskumppanien välistä koordinoitua sekä vahvistanut EU:n ja jäsenvaltioiden ääntä ja vipuvaikutusta valtioiden tasolla.

Vuoden 2017 lopussa yhteisiä ohjelmasuunnitteluasiakirjoja oli 23, ja niistä seitsemän saatettiin päätökseen vuoden kuluessa. Lisäksi yhteinen ohjelmasuunnitteluprosessi oli käynnissä 36 kumppanimaassa.

Kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus

---

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/european-consensus-development_en

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/eu-external-investment-plan-factsheet_en

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-joint-programming-process-development-cooperation-2011-2015_en

Kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus velvoittaa EU:n ottamaan huomioon kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteet kaikessa politiikan täytäntöönpanossa, jolla voi olla vaikutus kehitysmaihin.

Komissio jatkoi kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuden edistämistä vuonna 2017, myös sisällyttämällä sen kehityspolitiikkaa koskevaan eurooppalaiseen konsensukseen, ja painotti sen merkittävää panosta kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.

MAAILMANLAAJUINEN ULOTTUVUUS

Afrikka

Vuosi 2017 oli merkittävä vuosi Afrikan ja EU:n strategiselle kumppanuudelle. Yhteinen tiedonanto 'Uutta vauhtia Afrikan ja EU:n kumppanuudelle'⁹ annettiin toukokuussa, ja marraskuussa pidettiin Afrikan unionin ja EU:n viides huippukokous Abidjanissa. Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT-maat) kanssa aloitettiin Cotonoun sopimuksen jälkeisen tasavertaisen, nykyaikaisen, poliittisen ja kohdennetun kumppanuuden valmistelut.

Euroopan unionin Afrikka-hätärahaston vakauden lisäämiseksi sekä sääntelemättömän muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisten syiden ehkäisemiseksi (EU:n Afrikka-hätärahasto) kattamalla kolmella alueella hyväksyttiin vuonna 2017 40 uutta ohjelmaa.

Laajentumisprosessiin osallistuva alue

Yksi vuoden 2017 merkittävistä poliittisista tapahtumista oli puheenjohtaja Junckerin unionin tilaa koskeva puhe¹⁰, jossa vahvistettiin jälleen EU:n yksiselitteinen tuki Länsi-Balkanin maiden jäsenyysnäkyville.

Euroopan unionin naapurimaat

EU jatkoi vuonna 2017 tarkistetun Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) toteuttamista. Sillä pyritään saavuttamaan yhteiset tavoitteet, joita ovat naapurimaiden vakauttaminen ja räätälöityjen kumppanuuksien kehittäminen. Tarkistetut assosiaatio-ohjelmat laadittiin Georgian ja Moldovan kanssa, ja Ukrainan kanssa tehty assosiaatiosopimus, joka sisältää pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen, tuli voimaan. Armenian kanssa tehtiin ja allekirjoitettiin kokonaisvaltainen ja tehostettu kumppanuussopimus. Marraskuussa järjestetyssä itäisen kumppanuuden huippukokouksessa esitettiin suuntaviivoja tulevalle alueelliselle yhteistyölle 'vuodelle 2020 asetettujen 20 tulostavoitteen'¹¹ pohjalta.

EU:n ohjelmista tuettiin edelleen taloudellista, sosiaalista, kulttuurista ja poliittista kehitystä eteläisissä naapurimaissa, myös niissä, jotka ovat ottaneet vastaan pakolaisia Syyriasta.

Algerian ja Egyptin kanssa sovittiin kumppanuuden painopisteistä vuosiksi 2017–2020. Vastaavien yhteisten painopistealojen määrittelyssä edistettiin myös Armenian, Tunisian, Palestiinan, Azerbaidžanin ja Valko-Venäjän kanssa.

---

⁹ JOIN(2017) 17 final, 4.5.2017.

¹⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_fi.htm

¹¹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20_deliverables_for_2020.pdf

Yhteinen tiedonanto naapurialueilla tapahtuneesta kehityksestä ja tarkistetun Euroopan naapuruuspolitiikan täytäntöönpanosta¹² annettiin toukokuussa 2017.

Aasia, Keski-Aasia ja Tyynenmeren alue

EU:n ja Kiinan välinen 19. huippukokous kesäkuussa 2017 sekä EU:n ja Intian välinen huippukokous lokakuussa olivat osoituksia yhteisestä sitoutumisesta ilmastonmuutoksen ja turvallisuusuhkien kaltaisten maailmanlaajusten ja alueellisten ongelmien ratkaisemiseen. EU teki vuonna 2017 poliittisia sopimuksia moninaisilla yhteistyöaloilla Australian ja Uuden-Seelannin kanssa.

EU osallistui yhä tehokkaammin rohinga-pakolaisten kriisin ratkaisemiseen Bangladeshissa ja Myanmarissa ja tehosti humanitaarisia toimiaan, oli mukana isännöimässä YK:n avunantajien konferenssia lokakuussa ja teki suurimman lahjoitussitoumuksen.

Latinalainen Amerikka ja Karibian alue

Neuvottelut eteläamerikkalaisen kaupparyhmittymän Mercosurin kanssa alueiden välisestä assosiaatiosopimuksesta sekä Kuuban kanssa poliittista vuoropuhelua ja yhteistyötä koskevasta sopimuksesta edistyivät vuonna 2017. Ecuadorin kanssa tehty monenvälinen kauppasopimus tuli voimaan vuoden alussa.

EU pyrki vuonna 2017 siirtämään Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa tehtävän yhteistyön painotusta monipuolisempaan suuntaan antaen näkyvän aseman investoinneille, tutkimukselle ja innovoinnille, koulutukselle ja digitaalistrategialle.

IHMISET

Inhimillinen kehitys

Köyhyyden poistaminen (kestävän kehityksen tavoite 1), eriarvoisuuden ja syrjinnän vähentäminen (kestävän kehityksen tavoite 10) sekä kaikkien ottaminen mukaan kehitykseen ovat keskeisessä asemassa EU:n kehityspolitiikassa.

Osallistuminen maailmanlaajuisiin aloitteisiin, kuten aidsin, tuberkuloosin ja malarian torjunnan maailmanlaajuiseen rahastoon (GFATM), GAVI-rokoteliittymään, maailmanlaajuiseen koulutuskumppanuuteen ja Education cannot Wait -aloitteeseen, varmisti EU:lle merkittävän aseman kansainvälisten toimintaperiaatteiden muovaamisessa terveyden (kestävän kehityksen tavoite 3) ja koulutuksen (kestävän kehityksen tavoite 4) osalta. Näillä aloitteilla on autettu 11 miljoonaa ihmistä antamalla hengen pelastavaa hiv-hoitoa, hoidettu 17,4 miljoonaa tuberkuloositapausta ja jaettu 795 miljoonaa vuoteisiin tarkoitettua hyttysverkkoa malarian ehkäisemiseksi. EU:n vuonna 2015 maailmanlaajuiselle koulutuskumppanuudelle myöntämän tuen ansiosta kumppanimaiden alakouluissa on 72 miljoonaa lasta enemmän kuin vuonna 2002.

Erasmus+ -ohjelman avulla EU on auttanut kumppanimaita vahvistamaan kansalaisten työllistettävyyttä. Vuonna 2017 opiskelijoille ja henkilöstön jäsenille myönnettiin yli 40 500 yksittäistä liikkuvuusapurahaa, joista yli puolet naapurimaissa ja laajentumisprosessissa mukana

---

¹² JOIN(2017) 18 final, 18.5.2017.

olevissa maissa. Lisäksi noin 350 kansainvälistä osallistujaa tuettiin Horisontti 2020 -ohjelman yhteistyöhankkeissa noin 40 miljoonan euron EU-rahoituksella.

Kehityksen ja kansainvälisen yhteistyön kulttuurista ulottuvuutta painotettiin jälleen enemmän sen jälkeen kun neuvosto oli antanut toukokuussa 2017 päätelmänsä 'EU:n strategisesta lähestymistavasta kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin'¹³.

Sukupuolten tasa-arvo ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

EU:lla ja sen jäsenvaltioilla on edelleen maailmanlaajuinen johtoasema sukupuolten tasa-arvon edistämässä ja naisten ja tyttöjen vaikutusvallan lisäämisessä (kestävän kehityksen tavoite 5). Ensimmäinen kertomus EU:n toimintasuunnitelman sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi 2016–2020¹⁴ täytäntöönpanosta julkaistiin vuonna 2017¹⁵.

Komissio seuraa tiiviisti sukupuolten tasa-arvon kehitystä sekä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjunnan edistymistä laajentumisprosessiin osallistuvalla alueella. Näitä seikkoja käsitellään myös liittymisneuvotteluissa sekä vuoden 2017 laajentumispaketissa vakautus- ja assosiaatioprosessin raportoinnissa¹⁶.

Sukupuoleen perustuvan väkivallan esiintuominen

Vuonna 2017 käynnistettiin Spotlight-aloite¹⁷, EU:n ja YK:N uusi kumppanuus naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan kaikkien muotojen poistamiseksi. Aloitteella, jolle EU on myöntänyt 500 miljoonan euron tuen, pyritään saamaan aikaan muutosta alueellisella tasolla, ja toimet keskitetään Aasiaan, Tyynenmeren alueelle, Afrikkaan (erityisesti Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan), Latinalaiseen Amerikkaan ja Karibian alueelle.

Muuttoliike, pakkomuutto ja turvapaikat

Muuttoliike ja liikkuvuus olivat edelleen korkealla sijalla EU:n esityslistalla. Painopiste siirtyi keskisen Välimeren reitille, joka on pääasiallinen haaste. Suurin osa EU:hun muuttajista oli lähtenyt matkaan Libyasta. Turkin-pakolaisavun koordinoituvuudesta tuettiin edelleen pakolaisten ja vastaanottavien yhteisöjen tarpeita, joihin komissio osoitti kolme miljardia euroa vuonna 2017.

Länsi-Balkanilla EU:lla on johtoasema ratkaisujen löytämisessä pakolaisiin ja muuttoliikkeeseen liittyvissä kysymyksissä.

Erilaisista ryhmistä koostuvan muuttovirran hallinta Libyassa

Komissio vastasi vuonna 2017 nopeasti tammikuussa julkaistussa yhteisessä tiedonannossa 'Muuttoliike keskisen Välimeren reitillä – Muuttovirtojen hallinta ja ihmishenkien pelastaminen'¹⁸

¹³ Yhteinen tiedonanto "Tavoitteena kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskeva EU:n strategia", JOIN(2016) 29 final, 8.6.2016. Neuvoston päätelmät 9635/17.

¹⁴ Joint SWD(2015) 182 final, 21.9.2015 "Gender Equality and Women's Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016-2020", sekä neuvoston päätelmät 13201/15, 26.10.2015.

¹⁵ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2017/EN/COM-2017-288-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3342_fi.htm

¹⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/human-rights-and-democratic-governance/gender-equality/spotlight-initiative_en

¹⁸ JOIN(2017) 4 final, 25.1.2017.

annettuihin suosituksiin. Libyan hädänalaisten suojelemiseksi ja auttamiseksi ja vastaanottavien yhteisöjen vakauttamisen tukemiseksi kehitettiin nopeasti 90 miljoonan euron ohjelma.

Elintarvike- ja ravitsemusturva

Nälänhätä ja puutteellinen elintarviketurva lisääntyivät maailmanlaajuisesti vuonna 2017, ja nälänhätää kärsiviä ihmisiä oli 38 miljoonaa enemmän. Maaliskuussa julkaistun maailman ruokakriisejä koskevan raportin 'The Global Report on Food Crises'¹⁹ mukaan ruokakriisistä kärsi yli 108 miljoonaa henkilöä ja monissa kriisipesäkkeissä oli nälänhädän riski.

Panoksena kestävän kehityksen tavoitteen 2 edistämiseen EU kohdensi 140 miljoonan euron temaattista ja kahdenvälistä tukea erityisesti epävakautteen ja hätätiloihin puuttumiseksi useissa maissa yhteisvaikutuksessa nälänhädän välttämiseksi myönnetyn 750 miljoonan euron tuen kanssa neljässä riskialueeksi katsotussa maassa: Somaliassa, Etelä-Sudanissa, Jemenissä ja Nigeriassa.

MAAPALLO

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos (kestävän kehityksen tavoite 13) on edelleen valtava maailmanlaajuiseen kestäväan kehitykseen vaikuttava uhka. Karibian alue kärsi vuonna 2017 useista vaarallisen rajuista hurrikaaneista, jotka todistivat lisääntyneiden äärimmäisten sääolojen vaikutuksen. EU tukee katastrofiriskin vähentämisaloitteen maailmanlaajuisesta kehystä, jossa toteutettiin katastrofien jälkeiset tarvearvioinnit ja autettiin toimittamaan pikaista tukea Karibian alueelle hurrikaanien jälkeen.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen on ensisijainen tavoite useimmille kehitysmailla, erityisesti pienille kehittyville saarivaltioille ja vähiten kehittyneille maille, ja EU:n lippulaiva-aloitteessa maailmanlaajuinen ilmastonmuutosliittouma (GCCA+) keskittyy edelleen niihin ensisijaisina edunsaajina.

EU sitoutui myös G20-maiden kanssa tukemaan ilmastopimuksen osapuolten 21. konferenssissa tehtyjen kansallisesti määriteltyjen panosten täytäntöönpanoa.

Ympäristö ja luonnonvarojen kestävä hoito

Luonnonpääoma, mukaan lukien hedelmällinen maaperä, vesivarat, metsät, kalakannat ja luonnon monimuotoisuus, muodostavat monien kumppanimaiden talouksien selkärangan ja niiden merkitys elinkeinojen kannalta on valtava. Luonnonpääoman suojelu ja kestävä hallinta on olennaista kestäväan kehityksen toimintaohjelman (Agenda 2030) (ja kestäväan kehityksen tavoitteiden 6, 12, 14 ja 15) toteuttamiseksi.

EU sitoutui vahvasti joulukuussa Nairobissa pidettyyn YK:n kolmanteen ympäristökokoukseen, jonka teemana oli 'Towards a pollution-free planet'. EU osallistui aktiivisesti myös valtamerten suojeluun osallistumalla New Yorkissa 14. kesäkuuta 2017 pidettyyn YK:n valtamerikonferenssiin kestäväan kehityksen tavoitteen 14 täytäntöönpanemiseksi ja Our Oceans -konferenssin järjestämiseksi Vallettassa lokakuussa.

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/global-report-food-crises-2017_en

Koska 1,6 miljardin ihmisen elinkeino on riippuvainen metsistä, EU toimii aktiivisesti kestävän metsänhoidon alalla. Metsälainsäädännön noudattamista, metsähallintoa ja puukauppaa koskevan toimintasuunnitelman (FLEGT)²⁰ täytäntöönpanossa on edistytty. Vapaaehtoiset kumppanuussopimukset on tehty Hondurasin ja Guyanan kanssa. EU myös johti vuonna 2017 Kongon altaan metsäalueen kumppanuuden helpottamista.

Ympäristö ja luonnonvarat naapurialueilla

Ympäristö ja luonnonvarojen kestävä hallinta on painopisteala eteläisellä ja itäisellä naapurialueella. EU on tukenut vesivarojen hallintaa, puhdistusta ja rajatylittävää yhteistyötä koskevia aloitteita ja kannustanut näin siirtymistä kiertotalouteen, vähähiiliseen ja resurssitehokkaaseen talouteen.

Kestävä energia

Joulukuussa 2017 annetussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa 'Empowering Development'²¹ osoitettiin, miten kestävän energian alan yhteistyöllä edistetään osaltaan kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen täytäntöönpanoa. EU käynnisti 'Energiaa Afrikalle'²² koskevat toimet vuonna 2017.

Itäisellä naapurialueella EU4Energy-hankkeella tuettiin energia-alan uudistuksia. Triestessä heinäkuussa 2017 pidetyssä Länsi-Balkanin huippukokouksessa hyväksyttiin verkkoyhteyspaketti, johon sisältyi 194 miljoonan euron avustukset, joiden aikaan saaman vipuvaikutuksen ansiosta on saatu 500 miljoonan euron investoinnit alueellisiin hankkeisiin liikenne- ja energiayhteyksien parantamiseksi.

Uusiutuva energia Afrikassa

Vuoden 2017 lopussa Sambia, Benin, Norsunluurannikko ja Nigeria olivat osoittaneet yhteensä 85 miljoonaa euroa sähköistämisen rahoitusta koskevaan ElectriFi-aloitteeseen, jonka hankkeilla toimitetaan sähköliitäntä 452 000:een uuteen kotitalouteen, tuotetaan 88 MW uutta uusiutuvaa energiaa ja vähennetään hiilidioksidipäästöjä noin 200 000 tonnia vuodessa.

VAURAUUS

Yhteistyö yksityisen sektorin kanssa

EU toteutti vuonna 2017 uutta yksityisen sektorin osallistumiseen kannustavaa lähestymistapaa²³ kestävän ja osallistavan kehityksen aikaansaamiseksi. Ulkoiseen investointiohjelmaan liittyvä Afrikan kestävän kehityksen (SB4A) foorumi voi tarjota yksityiselle sektorille foorumin investointirajoitteiden tunnistamiseen (mikä edistää osaltaan kestävän kehityksen tavoitteen 8 saavuttamista).

EU hyväksyi marraskuussa 2017 uuden kauppaa tukevan avun strategian 'Vaurautta kaupan ja investointien avulla'²⁴. Se perustuu kymmenen vuoden kokemuksiin EU:n toimista. Strategiassa painotetaan tukea kumppanimaiden ja niiden teollisuuksien siirtymiselle suuremman lisäarvon

²⁰ <http://www.euflegt.efi.int/flegt-action-plan>

²¹ SWD(2017) 482 final, 15.12.2017.

²² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/factsheet-5-energise-africa_en.pdf

²³ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/economic-growth/private-sector-development/funding_en

²⁴ COM(2017) 667 final, 13.11.2017.

tuotteisiin ja palveluihin sekä alueiden välisen kaupan ja EU:n kanssa käytävän kaupan mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

Maatalouden kasvu

Maailman köyhistä kaksi kolmasosaa saa toimeentulonsa maataloudesta, ja monet kehitysmaat ovat erittäin riippuvaisia kaupasta, jota käydään vain muutamalla perushyödykkeellä.

EU tukee maanhallintatoimia noin 40 maassa yhteensä lähes 240 miljoonan euron määrärahojen avulla. Perussa ja Hondurasissa EU:n rahoittamilla toimilla suojellaan alkuperäisväestön maa- ja metsäoikeuksia ja turvataan näille perusomaisuus (mikä edistää osaltaan kestävän kehityksen tavoitteen 2 saavuttamista).

AgriFI tukee pavunkasvatusta

Vuonna 2017 käynnistettiin useita ohjelmia maatalouden rahoitusvälineestä (AgriFI)²⁵. Yksi niistä koski Kenian vihreiden papujen alan arvoketjuanalyysiä, jossa osoitettiin, että investoinneilla tuettiin noin 52 000 pientilallisen elinkeinoa.

Infrastruktuurit, kaupungit ja digitalisointi

Agenda 2030 -toimintaohjelman edistyminen edellyttää kestävien infrastruktuurien rakentamista, osallistavan ja kestävän teollistumisen edistämistä sekä innovoinnin kannustamista (kestävän kehityksen tavoite 9).

EU auttoi koordinoimaan Afrikan ja EU:n yhteistä infrastruktuuriagendaa ja osallistui Afrikan liikennepolitiikan ohjelman hallintoneuvostoon. Ohjelmasta tuetaan Afrikan hallitusten ja alueellisten talousyhteisöjen politiikkaa ja strategioita.

Nopea kaupungistuminen erityisesti Aasiassa ja Afrikassa aiheuttaa merkittäviä kehityshaasteita. Vuonna 2017 kehitettiin kansainvälisen kaupunkiyhteistyön (International Urban Cooperation, IUC) ohjelmaa²⁶, jossa jaetaan kaupunkien parhaita käytäntöjä EU:n kaupunkien sekä Intian ja Kiinan kaltaisten strategisten kumppanimaiden kaupunkien välillä. Ulkoiseen investointiohjelmaan sisällytettiin erityinen 'Kestäviä kaupunkeja' koskeva investointi-ikkuna (kestävän kehityksen tavoite 11).

EU:n kaupunginjohtajien ilmastopimus itäisellä naapurialueella

EU:n kaupunginjohtajien ilmastopimuksessa tuetaan kuntia Armeniassa, Azerbaidžanissa, Valkovenäjällä, Georgiassa, Moldovassa ja Ukrainassa panemaan täytäntöön energia- ja ilmastositoumuksia. Tarjoamalla hankkeisiin kohdennettuja avustuksia EU edistää niiden pyrkimyksiä vähentää hiilidioksidipäästöjä 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Itäisellä kumppanuusalueella yli 300 kuntaa on osallistunut kaupunginjohtajien ilmastopimukseen.

Komission yksiköiden vuoden 2017 valmisteluasiakirjassa 'Digital4Development'²⁷ tarkoitettujen digitaalisten toimien toteutukseen sisältyi valokaapeli-infrastruktuurihankkeita kriittisten tieto- ja viestintäteknikan infrastruktuurien turvallisuuden ja sietokyvyn parantamiseksi sekä yleisesti saatavilla olevan ja kohtuuhintaisen laajakaistan saatavuuden edistämiseksi Afrikassa.

²⁵ <https://www.edfi.eu/facility/agrifi/>

²⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/international/pdf/iuc_leaflet_en.pdf

²⁷ SWD(2017) 157 final, 02.05.2017.

RAUHA

Demokratia, ihmisoikeudet ja hyvä hallintotapa

EU antoi jälleen ehdottoman tukensa demokratialle, ihmisoikeuksille ja hyvälle hallintotavalle kaikkialla maailmassa (kestävän kehityksen tavoite 16) ja vahvisti keskeisen maailmanlaajuisen asemansa demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen (EIDHR) kautta.

Demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevien toimintasuunnitelmien täytäntöönpano jatkui vuonna 2017, ja ensimmäinen täytäntöönpanokertomus annettiin kesäkuussa 2017.²⁸ EU:n edustustoille osoitettiin tukea kahden välineen kautta: Supporting Democracy ja Media4Democracy, joilla pyritään kehittämään valmiuksia demokratian tukemisen ja ilmaisunvapauden aloilla. Syyskuussa toteutettiin maailmanlaajuinen EU4Democracy -kampanja.

'Perusasiat ensin' -lähestymistapa laajentumispolitiikassa

'Perusasiat ensin' -lähestymistapa on edelleen yksi laajentumispolitiikan periaatteista. Sillä varmistetaan, että maat asettavat etusijalle oikeusvaltioperiaatteeeseen, perusoikeuksiin, demokraattisiin instituutioihin ja julkishallintoon liittyvät uudistukset liittymisprosessin varhaisessa vaiheessa.

Maaliskuussa hyväksyttiin tarkistetut lapsen oikeuksien edistämiseksi ja suojaamiseksi annetut suuntaviivat²⁹, joissa vahvistetaan EU:n kokonaisvaltainen strategia ja varmistetaan, että EU:n toimintapolitiikalla ja toimilla tuetaan kumppanimaiden järjestelmien, myös lastensuojelun, vahvistamista.

Tuki Tunisian oikeuslaitosuudistukselle

EU uusi vuonna 2017 tukensa Tunisian oikeuslaitos uudistukselle hyväksymällä *Programme d'Appui à la Réforme de la Justice III* -ohjelman kolmannen vaiheen (70 miljoonaa euroa) yhteistyössä Euroopan neuvoston kanssa. Ohjelmalla vahvistetaan oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja puolueettomuutta sekä laajennetaan kansalaisten oikeussuojan saantia.

Selviytymiskyky ja epävakaus

Vuoden 2017 yhteisessä tiedonannossa 'Strateginen lähestymistapa selviytymiskykyyn EU:n ulkoisessa toiminnassa'³⁰ tarjottiin EU:lle mahdollisuus kattavaan monialaiseen selviytymiskykyä koskevaan sitoumukseen. Kuudessa maassa (Tšad, Irak, Myanmar, Nigeria, Sudan, Uganda) toteutetuissa pilottitoimissa testattiin humanitaarista apua sekä kehitystä ja rauhaa koskevaa laajempaa jatkumoa.

Vuonna 2017 toiminta selviytymiskyvyn kehittämiseksi ja epävakauksiin puuttumiseksi keskittyi neljälle alalle: kokonaiskehityksen vahvistaminen, yhdenmetyt lähestymistavan kehittäminen ulkosiin konflikteihin ja kriiseihin nykyisen kokonaisvaltaisen lähestymistavan pohjalta, selviytymiskyvyn merkityksen korostaminen konflikteissa ja kriiseissä sekä tuki epävakaiden maiden itse johtamalle rauhan rakentamista ja valtiarakenteiden kehittämistä koskevalle kansainväliselle vuoropuhelulle.

²⁸ SWD(2017) 254 final, 27.6.2017.

²⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_rights_of_child_2017.pdf

³⁰ JOIN(2017) 21 final, 7.6.2017.

Turvallisuus

Vuosi 2017 osoitti jälleen kerran EU:n keskeisen aseman turvallisuusalalla. Asetus vakautta ja rauhaa edistävän välineen perustamisesta ja turvallisuuden ja kehityksen edistämisestä valmiuksia kehittämällä annetun asetuksen muuttamisesta³¹ tuli voimaan joulukuussa 2017. Tämä merkittävä poliittinen kehitys mahdollistaa EU:n yhteistyön sotilaallisten toimijoiden kanssa kehitystavoitteiden edistämiseksi tarkkaan määritellyissä oloissa.

Vakautta ja rauhaa edistävällä välineellä edistettiin rauhanomaisia poliittisia siirtymiä esimerkiksi Keniassa ja Gambiassa. Siitä tuettiin edelleen Kolumbian rauhanprosessia sekä Kosovon ja Serbian välistä vuoropuhelua, sovittelualoitteita Niger-joen suistoalueella Nigeriassa, Nigerin tubu- ja tuaregiyhteisöjen välillä sekä Guatemalan ja Belizen välillä. Uusilla toimilla Afganistanissa, Bosnia ja Hertsegovinassa, Kosovossa³², Libyassa, Nigerissä ja Somaliassa täydennettiin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) operaatioiden työtä.

Keski-Afrikan tasavallassa, Georgiassa, Malissa ja Ukrainassa käynnissä oleviin ohjelmiin yhdistettynä vakautta ja rauhaa edistävästä välineestä täydennettiin suoraan kahtatoista parhaillaan käynnissä olevista 16:sta YTPP-operaatiosta.

YTPP-operaatiot ympäri maailmaa

Käynnissä oleviin 16:een YTPP-operaatioon sisältyy kolme täytäntöönpanevaa sotilasoperaatiota (operaatio Sophia, operaatio Atalanta ja operaatio Eufor Althea) sekä kolme sotilaskoulutusoperaatiota, joihin ei sisälly suoraa täytäntöönpanoa (EU:n koulutusoperaatiot Keski-Afrikan tasavallassa, Malissa ja Somaliassa). Käynnissä on myös yksi täytäntöönpaneva siviilioperaatio (EU:n oikeusvaltio-operaatio (EULEX) Kosovossa), yksi siviilitarkkailuoperaatio (EU:n tarkkailuoperaatio (EUMM) Georgiassa), yksi luottamusta herättävä toimi (LL-toimi) (Euroopan unionin yhdenmennyksen rajavalvonnan avustusoperaatio (EUBAM) Rafah), neljä valmiuksien kehittämistä koskevaa operaatiota, EU:n poliisioperaatio palestiinalaisalueilla (EUPOL COPPS), EU:n valmiuksien kehittämistä koskevat operaatiot Somaliassa, Malissa ja Nigerissä sekä kaksi neuvontaoperaatiota (EUAM Ukraina ja EUAM Irak).

Kesäkuussa 2017 annetuissa neuvoston päätelmissä terrorismin torjuntaan liittyvistä EU:n ulkoisista toimista³³ vahvistettiin edelleen EU:n edustustojen terrorismin torjunnan asiantuntijoiden verkostoa ja lisättiin johdonmukaisuutta turvallisuusalan sisäisten ja ulkoisten toimien välillä vahvistamalla oikeus- ja sisäasioiden virastojen asemaa kolmansien maiden osalta.

EU:n ja Naton välisessä yhteistyössä ensimmäisten yhteisten ehdotusten (42 toimea), jotka hyväksyttiin heinäkuussa 2016 annetussa yhteisessä julkilausumassa, täytäntöönpano käynnistyi. Joulukuussa 2017 Naton ja EU:n neuvostot tukivat uusia yhteisiä ehdotuksia, jotka käsittävät 32 lisätoimea ja joilla yhteistyötä laajennetaan kattamaan terrorismintorjunnan, naisten, rauhan ja turvallisuuden sekä sotilaallisen liikkuvuuden kaltaisia keskeisiä aloja.

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2306, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017.

³² Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

³³ <http://www.consilium.europa.eu/press/press-releases/2017/06/19-conclusions-counterterrorism/>

Vakaus

EU tukee vakauttamistoimia Libyassa keskittyen keskeisen infrastruktuurin kunnostamiseen, humanitaarisiin miinanraivaustoimiin sekä kansallisen konsensuksen rakentamiseen tukemalla sovittelua.

Tiedonanto 'EU:n Syyrian-strategian osatekijät: rauhanrakentamiskyymysten vahvistaminen'³⁴ annettiin maaliskuussa 2017. Siinä vahvistettiin EU:n toimien keskeiset tavoitteet sodan päättämiseksi ja aidon poliittisen siirtymävaiheen edistämiseksi.

Ydinturvallisuus

Eurooppalaista ydinturvallisuusvälinettä (INSC) koskevan ohjelman ydinturvallisuutta, terveyttä, ympäristöä ja niihin liittyviä kysymyksiä koskevan moniulotteisen lähestymistavan avulla edistetään monia kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen keskeisiä aloja, myös ensisijaisia tärkeimpiä toimia Ukrainassa, Keski-Aasiassa ja Iranissa.

Rauha ja vauraus Iranissa

Eurooppalainen ydinturvallisuusväline on ollut keskeisessä asemassa pantaessa täytäntöön Iranin kanssa tehtyä diplomaattista sopimusta, yhteistä kattavaa toimintasuunnitelmaa. Kyseessä on kansainvälisen asensulkujärjestelmän merkittävä virstanpylväs ja vahva panos rauhaan alueella. Ensimmäinen hanke Iranin ydinalan sääntelyviranomaisen tukemiseksi käynnistyi heinäkuussa 2017.

KUMPPANUUDET

Yhteistyö kansalaisyhteiskunnan, avunantajayhteisön ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

Agenda 2030 -toimintasuunnitelman menestyksen kannalta keskeinen tekijä on täytäntöönpanokeinojen vahvistaminen ja kestävä kehitys koskevan maailmanlaajuisen kumppanuuden elvyttäminen (kestävän kehityksen tavoite 17).

EU:n ja YK:n kumppanuus on välttämätöntä rauhan ja turvallisuuden luomisessa. EU oli vuonna 2017 edelleen sitoutunut kehitykseen liittyviin YK:n prosesseihin, myös kestävä kehityksen foorumiin ja kehitysavun rahoitusta käsittelevään foorumiin.

EU on tehostanut entisestään yhteistyötään kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa. Kansalaisyhteiskunnan foorumien kanssa on pantu täytäntöön 23 kumppanuutta koskevaa puitesopimusta. Raportti EU:n yhteistyöstä kansalaisyhteiskunnan kanssa³⁵ julkaistiin vuonna 2017.

Vuonna 2017 EU:n ulkopuolisten avunantajien, mukaan lukien Australia, Kanada, Japani, Korean tasavalta ja Yhdysvallat, kanssa käytiin useita kehitystä koskevia poliittisia vuoropuheluja.

Kumppanuusvälineessä kolmansien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä varten jatkettiin vuonna 2017 sisäisten toimintapolitiikkojen ulkoisen ulottuvuuden ilmaisemista ja täytäntöönpanoa, missä yhdistyvät eri politiikanalat. Toimet kattavat ilmastonmuutoksen ja ympäristönsuojelun (kuten puhtaan energian) kaltaisia globaaleja haasteita, Eurooppa 2020 -strategian³⁶ kansainvälisen

³⁴ JOIN(2017) 11 final, 14.3.2017.

³⁵ <https://europa.eu/capacity4dev/policy-forum-development/documents/eu-cso-report-1>

³⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en

ulottuvuuden, markkinoille pääsyn parantamisen sekä kaupan, investointien ja liiketoimintamahdollisuuksien edistämisen EU:n yrityksille (painottaen erityisesti pk-yrityksiä) sekä julkisuusdiplomatian.

Komissio jatkoi koko vuoden 2017 tiivistä yhteistyötään kansainvälisten kumppanien, kuten G7-maiden, G20-maiden, Maailmanpankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa.

Tilivelvollisuus ja tulokset

Euroopan komissio seuraa jatkuvasti EU:n eri puolilla maailmaa rahoittamien kumppanien toimien tuloksia ja raportoi niistä EU:n kansainvälisen kehitysyhteistyön tuloskehityksen avulla.

Seuraavassa on esimerkkejä tuloksista, joita on saavutettu vuoden 2016 puolivälin ja vuoden 2017 puolivälin välisenä aikana päättyneillä EU:n rahoittamilla hankkeilla ja ohjelmilla.

IHMISET

1 492 000 hedelmällisessä iässä olevaa naista ja alle viisivuotiasta lasta hyötyi **ravitsemukseen liittyvistä ohjelmista**.

12 437 000 lasta ilmoitettiin **perusasteen** oppilaaksi, 3 377 000 lasta ilmoitettiin **keskiasteen** oppilaaksi.

Ammattitaitoinen hoitohenkilökunta osallistui 3 096 000 synnytykseen, mikä **vähensi äitiyskuolleisuutta**.

Malarian leviämisen estämiseksi jaettiin 136 000 000 hyönteismyrkkyllä käsiteltyä hyttysverkkoa.³⁷

MAAPALLO

Hoidettiin 16 140 000 hehtaaria suojeltuja alueita **biologisen monimuotoisuuden turvaamiseksi** ja luonnonperinnön säilyttämiseksi.

Noin 3 438 000 ihmiselle tarjottiin **kestäviä energiapalveluja**.

VAURAUUS

Maanhallinta turvattiin 757 000 ihmiselle ja kasvatettiin näin heidän mahdollisuuksiaan nauttia **kestävästä maatalouselinkeinosta**.

1 844 000 ihmistä sai pääsyn teille, jotka ovat **käytettävissä ympäri vuoden**.

Työllistymistä parantaviin ammatillisen koulutuksen ja taitojen kehittämismahdollisuuksien ohjelmiin osallistui 166 000 ihmistä.

RAUHA

Oikeusapua myönnettiin suoraan 309 000 ihmiselle, mikä varmisti yhdenvertaisuuden lain edessä.

1 420 000 ihmistä hyötyi suoraan **siviiliväestön konfliktinjälkeistä rauhanrakentamista ja konfliktien ennaltaehkäisyä** tukevista ohjelmista.

---

³⁷ Näiden tulosten saavuttamista edisti EU:n jatkuva tuki aidsin, tuberkuloosin ja malarian torjunnan maailmanlaajuiselle rahastolle (GFATM).